

Nettverkssamarbeid ved kriser

21.-22. oktober ble konferansen "Kriser i en moderne tid" arrangert på Akershus universitetssykehus (A-hus). Hovedutfordringen var hvordan ulike hjelpeinstitusjoner kan samarbeide for å optimalisere oppfølging av etterlatte familier?

Tekst: Kristiane M. Hansson og Trine Giving Kalstad Foto: Kristiane M. Hansson

Konferansen er et resultat av prosjektet Nettverksstøtte ved selvmord og brå barnedød ved Seksjon for sorgstøtte på A-hus. 260 ansatte fra kommunale kriseteam, kommune- og spesialisthelsetjeneste, frivillige organisasjoner, skoler- og barnehager hadde tatt veien til A-hus disse dagene. Et variert program bidro til økt innsikt i hvordan kriser kan mestres og betydningen av støtte fra profesjonelt og sosialt nettverk.

Ny veileder – viktig verktøy

Med vakker sang og fengende rytmer varmet det afrikanske koret Yobo Choir opp et fullsatt auditorium, før Tone Toften, statssekretær ved Helse- og omsorgsdepartementet offisielt åpnet konferansen.

– I dagens samfunn strever vi fortsatt med utfordringer knyttet til åpenhet og håndtering av kriser som barnedødsfall og selvmord. Det er behov for å styrke kommunenes psykososiale kompetanse og stimulere til økt samarbeid. Helsedirektoratets nye veileder "Psykososiale tiltak ved kriser, ulykker og katastrofer" blir forhåpentligvis et nyttig verktøy her, sier Toften.

Håp i krisen

Filosof Tore Frost ga et filosofisk perspektiv på kriser i moderne tid. Han understreket hvilket potensiale en krise har; det kan komme noe positivt ut av kriser! I motsetning til et traume trenger ikke krisen å være skadelig, forklarte han, og refererte til krisen som et vendepunkt. Ordet krise betyr vendepunkt, uten å vite hvilken retning det vil ta. Han oppfordret til å fokusere på håpet som alltid finnes i en vond krise: – Lær og motiver de som er rammet til å leve med sin livssituasjon og ikke ynkeliggjør dem, avsluttet Frost.

Gripende historier

LUB-medlem Elin Busch Reitan og prest Per Arne Dahl snakket om ulike måter å mestre sorg og krise på. Gjennom storesøster Sannas erfaringer og perspektiver fortalte Busch Reitan om lillebror og sønnen Nicolay som døde i krybbedød 10 måneder gammel. Hun fremhevet viktigheten av samarbeidet med barnehagen, helsesøster og psykolog for familien i tiden etter dødsfallet. Dahl sa at sorgarbeid er hardt og tidkrevende arbeid som krever gode mestringsstrategier. Ved å fortelle om sitt møte med familien Olafsen, hvor mor og datter døde under tsunamien i Thailand i 2004, understreket han betydningen av å mobilisere nettverket rundt seg, eller som Dahl selv beskrev det, å omgi seg med "bakkemannskaper". På samme måte som familien Busch Reitan fikk hjelp av "bakkemannskapene" i barnehagen til Sanna, brukte far og sønn i familien Olafsen aktivt venner og familie til å komme seg videre i sorgen. Også LEVE formidlet sterke historier om egne erfaringer fra selvmord og møtet med hjelpeapparatet. – Deres erfaringer er viktige og noe vi må ta med oss og lære av, sa representanter fra kriseteam.

Å støtte små barn

Eline Grelland Røkholt løftet frem nødvendigheten av å ta barns perspektiv når en familie rammes av en krise. Hva har barnet sett og hørt, hvordan ser dette ut for han/henne? – Små barn reagerer ikke på krisens budskap, men på de konsekvensene krisen har for dem i hverdagen, sa Røkholt og understreket at barns smerte vises gjennom et mangfold av reaksjoner. De uttrykker sorg på måter som de selv kjenner til og som gir mening for dem; som for eksempel gjennom lek og stillhet, og gjennom kroppsspråk. – Å støtte barn handler om å gjøre ting sammen med barna. Vær åpne for den korte samtalen som kan komme i situasjoner der barnet konkret merker fravær av den døde, oppfordret Røkholt.

– Svært spennende

Prosjektansvarlig Kari Bugge var godt fornøyd med konferansen: – Det gleder oss at konferansen berørte både følelser og intellekt. Det at foreleserne spente fra å være berørte/pårørende, fra frivillige organisasjoner, helse-tjenesten og nasjonale helsemyndigheter gjorde denne konferansen svært spennende, sier Bugge.

Prosjektgruppen:
Arrangører av konferansen var f.v.:
Knut Andersen (A-hus), Trine Giving Kalstad (LUB), Kari Bugge, Ulla Rosengren (begge A-hus), kommunoverlege Unni-Berit Schjervheim og Hilde Hjelle (Akershus LEVE – Landsforeningen for etterlatte ved selvmord). Prosjektet er støttet av ExtraStiftelsen.

